

JAMES ROLLINS

ZKOUŠKA OHNĚM

Zlo se řídí příručkou inkvizice a znovu rozsévá smrt

Zkouška ohněm

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

James Rollins

Zkouška ohněm – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ZKOUŠKA OHNĚM

**JAMES
ROLLINS**

**ZKOUŠKA
OHNĚM**

Přeložil Zdík Dušek

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2019 by James Czajkowski

Maps provided and drawn by Steve Prey

All rights reserved.

Z anglického originálu *Crucible*

(First published by HarperCollins Publishers, New York, 2019)

přeložil © 2019 Zdík Dušek

Redakce textu: Jiří Pacek

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5259-2 tištěná kniha

ISBN 978-80-759-5294-3 ePub

ISBN 978-80-759-5295-0 Mobi

ISBN 978-80-759-5296-7 PDF

Chuckovi a Cindy Bluthovým,
za mnoho let přátelství, učení a především
za jejich trvalou velkodušnost

To, co bude stvořeno, bude v podstatě bůh. Ne takový bůh, který metá blesky nebo způsobuje hurikány. Ale pokud existuje něco miliardkrát chytřejšího než ten nejchytřejší člověk, jak jinak byste to nazvali?... [A] tentokrát budete s bohem moci doopravdy mluvit a vědět, že poslouchá.

– ANTHONY LEVANDOWSKI,

bývalý vedoucí pracovník Googlu a zakladatel Way of the Future, nové církve založené na uctívání umělé inteligence (z rozhovoru s Markem Harrisem: Inside the First Church of Artificial Intelligence, Backchannel/Wired, 15. listopadu 2017)

S umělou inteligencí vyvoláváme démona.

– ELON MUSK

na Stoletém výročním sympoziu katedry letectví
a kosmonautiky MIT, 2014

PODĚKOVÁNÍ

Zdá se, že žádný dobrý skutek nezůstane bez trestu. Skupina kritiků, ke které jsem se před mnoha lety připojil – dávno před tím, než jsem vydal první knihu, v době, kdy jsem ještě pracoval na plný úvazek jako veterinář –, při mně neochvějně stála po celou mou spisovatelskou dráhu, poskytovala mi rady od debat o zápletce po analýzu postav, a ano, vychytala mnoho chyb, kterých byly první verze mých rukopisů plné. Tento román není výjimkou. Především mi tedy dovoluje poděkovat této úzce sepjaté skupině prvních čtenářů, k níž patří: Dave Meek, Chris Crowe, Lee Garrett, Matt Bishop, Jane O’Rivaová, Matt Orr, Leonard Little, Judy Preyová, Caroline Williamsová, Tod Todd, Frank Barrera a Amy Rogersová. Jako vždy patří zvláštní poděkování Stevu Preyovi za skvělé mapy... a Davidu Sylvianovi za to, že díky němu vypadám dobře v digitálním vesmíru (a za ním)... i Cherei McCarterové za řadu historických a přírodovědných střípků, které najdete na následujících stránkách. A samozřejmě jsem velice vděčný všem v nakladatelství HarperCollins za to, že mi neustále kryjí záda, zejména Liate Stehlikové, Lynn Gradyové, Danielle Bartlettové, Kaitlin Harriové, Joshi Marvellovi, Richardu Aquanovi a Aně Marii Allesiové. Nemohu vynechat Briana Grogana u HarperCollins, který stál po mém boku od začátku mé spisovatelské dráhy a jenž dal tomuto románu název. Nakonec pochopitelně velice děkuji lidem, kteří se podíleli na všech fázích vzniku knihy: své vážené redaktorce, jež je se mnou od mé první knihy, Lysse Keuschové a její pilné kolegyni Priyance Krishnanové; svým agentům Russu Galenovi a Danymu Barorovi (spolu s jeho dcerou Heather Barorovou). A jako vždy musím zdůraznit, že všechny případné chyby ve faktech nebo detailech, kterých snad není příliš mnoho, padají výhradně na má bedra.

POZNÁMKY Z HISTORICKÝCH ZÁZNAMŮ

„*Eu non creo nas meigas, mais habelas, hainas.*“

Nevěřím v čarodějnice, ale existují.

– staré galicijské přísloví

Od února 1692 do května 1693 bylo v koloniálním Massachusetts obviněno, odsouzeno a popraveno dvacet lidí za čarodějnictví – čtrnáct z nich byly ženy. Nechvalně proslulý salemský čarodějnický proces zanechal nesmazatelnou stopu v amerických dějinách, ale jednalo se pouze o poslední záchvěv hysterie v závěru honů na čarodějnice, které už se prohnaly Evropou. Probíhaly téměř tři století a celkem bylo upáleno, oběšeno nebo utopeno více než šedesát tisíc „čarodějnic“.

Toto krveprolévání a zabíjení začalo celkem náhle v 15. století a lze ho připsat na vrub vydání jediné knihy, příručky lovců čarodějnic nazvané *Malleus Maleficarum* (*Kladivo na čarodějnice*). Vydal ji německý katolický kněz Heinrich Kramer v roce 1487 a knihu odsouhlasila Univerzita v Kolíně nad Rýnem i hlava katolické církve papež Innocenc VIII. Vzhledem k nedávnému vynálezu knihtisku se výtisky rychle šířily Evropou a dostaly se i do Ameriky. Dílo se stalo poučnou „biblí“ inkvizitorů i žalobců, kteří podle něj hledali, mučili a popravovali čarodějnice, s důrazem zejména na kacířství žen. Mnozí učenci tuto knihu považují za jednu z nejkrvavějších v dějinách, i ve srovnání s *Mein Kampfem*.

Před jejím vydáním nicméně vztah mezi čarodějnicemi a křesťanstvím nebyl tak jednoduchý, jak by se mohlo zdát. Čarodějnice původně nebyly tak příkře odsuzovány. Král Saul ve Starém zákoně vyhledal čarodějnici z Endoru, aby přičarovala ducha zemřelého proroka Samuela, a během středověku byly čarodějnice často vzdělané léčitelky sbírající podle dávných tradic léčivé byliny. I během krvavého řádění španělské inkvizice byli nejčastěji pronásledováni a mučeni kacíři, nikoliv čarodějnice.

Jako další doklad nejednoznačné role čarodějnic v katolické církvi vzkvétal ve středověkém Španělsku kult svaté Kolumby, zejména v severní galicijské

oblasti, která byla považována za baštu čarodějnic. Podle legendy byla Kolumba čarodějnice z 9. století, která se setkala s Kristovým duchem. Ten jí řekl, že Kolumba nemůže vstoupit do nebe, pokud nepřestoupí na křesťanství, což Kolumba učinila – ale zůstala čarodějnici. Nakonec byla za svou víru mučena a sfata a stala se z ní „svatá patronka čarodějnic“. Dodnes vystupuje jako ochránkyně čarodějnic, přimlouvá se za ty dobré a bojuje proti těm, které by pošpinily čarodějnictví zlými kouzly.

Teď je možná vhodná doba zapálit na počtu svaté Kolumbě svíčku, protože vstupujeme do nové éry čarodějnictví.

POZNÁMKY Z PŘÍRODOVĚDNÝCH ZÁZNAMŮ

*„Každá dostatečně pokročilá technika
je nerozeznatelná od kouzel.“*

– Arthur C. Clarke, 1962,

z eseje Rizika prorocství: Selhání představivosti

Proberme konec lidstva – zejména jelikož do něj možná brzy nebudeme mít co mluvit. Na obzoru číhá nebezpečná hrozba, která se patrně vynoří ještě za našich životů. Světově známý fyzik Stephen Hawking popsal nadcházející krizi jako „nejhorší událost v dějinách civilizace“. Elon Musk se domnívá, že povede ke třetí světové válce. I ruský prezident Vladimir Putin prohlásil, že ten, kdo bude mít tuto událost pod kontrolou, ovládne svět.

Onou událostí je vytvoření první umělé inteligence (UI, anglicky AI) podobné člověku.

Taková chvíle už dnes děsí mocné. V únoru 2018 proběhlo na World Government Summit setkání za zavřenými dveřmi, na němž se debatovalo o osudu UI. Zúčastnili se zástupci IBM, Microsoftu, Facebooku a Amazonu spolu s představiteli z celé Evropy, Ruska, Singapuru, Austrálie a arabského světa. Všichni se shodli na tom, že je ohrožena samotná naše existence, ale nejhorší bylo, že podle účastníků nelze nevyhnutelný pokrok směrem k UI, která si uvědomuje sama sebe, zastavit. Všechna protiopatření byla označena za „těžko vymahatelná“, zejména když dějiny ukazují, že jakékoliv zákazy snadno obejdou tajné firmy či organizace působící v odlehlých oblastech světa.

Jak blízko tedy jsme příchodu nové inteligence na naši planetu? Do našich životů už pronikly různé formy UI. Fungují v počítačích, telefonech a řadě spotřebičů. Téměř 70 procent všech pokynů k nákupům a prodejům na Wall Street momentálně probíhá bez lidského vedení, přičemž se transakce uskutečňují za dobu kratší než tři milisekundy. UI je tak všudypřítomná, že ji už ani nebereme jako umělou inteligenci. Rychle se však blíží další krok v rozvoji této techniky: počítače získají lidskou úroveň inteligence a sebeuvědomění. Nedávný průzkum

odhalil, že podle 42 procent počítačových odborníků tento krok nastane do deseti let, a polovina z tohoto množství tvrdila, že dokonce do pěti.

Proč by ale tato událost měla představovat takovou krizi? Proč je to „nejhorší událost v dějinách civilizace“? To proto, že první lidem podobná inteligence nebude zahálet. Naopak. Rychle – během týdnů, dnů, možná dokonce hodin – se vyvine v nepochopitelnou superinteligenci, ve stvoření, které bude na mnohem vyšší úrovni než my a které patrně nebude mít pro lidi žádné uplatnění. V tuto chvíli se nedá odhadnout, jestli se nová superinteligence stane shovívavým bohem nebo bezcitným, ničivým ďáblem.

Tento okamžik se v každém případě blíží. Nedá se odvrátit. Někteří dokonce věří, že už nastal. A proto musím přidat poslední varování: *v srdci tohoto románu je ukrytá kletba*. Tím, že si ho přečtete, se můžete bezděčně odsoudit k záhubě.

Takže, prosím, pokračujte na vlastní riziko.

23. ČERVNA 1611 N. L.

ZUGARRAMURDI, ŠPANĚLSKO

Čaroděj klečel na špinavém slamníku za železnými mřížemi a modlil se.

Inkvizitor Alonso de Salazar Frías vstřebával nezvyklý pohled. Sotva postavu v cele rozeznával. Cela byla temná, osvětlená jen mihotavými plameny ze sousední návsi, které sem pronikaly úzkým oknem. Strašidelnou září tančící na kamenných stěnách doprovázel pach spáleného masa.

Alonso poslouchal čarodějův latinský šepot a hleděl na jeho sepjaté ruce i skloněnou hlavu. Byla to známá modlitba, *Anima Christi*, kterou sestavil Ignác z Loyoly, zakladatel Tovaryšstva Ježíšova. Jednalo se o vhodnou volbu vzhledem k tomu, že klečící čaroděj jako jezuitský kněz pocházel ze stejného řádu.

Alonso si v duchu přeložil závěr modlitby: *V hodině smrti mě povolj k sobě, dej, abych tě velebil se všemi tvými svatými. Navždy a napořád.*

„Amen,“ řekl Alonso nahlas. Tím přilákal pozornost obviněného čaroděje.

Počkal, až se muž postaví. Nebyl jistě starší než sedmačtyřicetiletý Alonso, ale zvedal se s hlasitým vrzáním kloubů. Roucho, které mu ponechali, viselo z hubených ramen. Obličej měl vychrtlý a plný boláků. Žalárníci mu dokonce oholili hlavu – na mužově lebce bylo vidět řadu strupů.

Alonso pocítil záblesk soucitu nad jeho žalostným stavem, ačkoliv věděl, že je to muž sukna, který se zodpovídá z obvinění z kacířství a čarodějnictví. Do této baskické vesničky Alonsa zavolali na základě osobní žádosti generálního inkvizitora, aby vyslechl obviněného. Trvalo mu týden, než se dostal přes Pyreneje k malému shluku obytných domů a statků poblíž hranic s Francií.

Kněz dokulhal k železným mřížím a sevřel je kostlivými prsty, které se chvěly slabostí.

Kdy mu dali naposledy najíst?

Jezuitův hlas nicméně zůstával pevný. „Nejsem čaroděj.“

„To jsem dostal za úkol zjistit, otče Ibarro. Četl jsem obvinění, která jsou proti vám vznesena. Byl jste obviněn z čarodějnictví a z používání kouzel a amuletů při léčení nemocných.“

Kněz chvíli mlčel, ale pak řekl: „Vím, kdo jste, inkvizitore Fríasi. Znáám vaši pověst. Předloni jste byl jedním ze tří soudců při procesu s čarodějnicemi v Logroňu.“

Alonso se ovládl, aby zahanbeně nesklonil hlavu, ale musel odvrátit zrak. V paměti mu zůstával vyrytý odlesk plamenů a pach zčernalých tkání. Takový

pohled i pachy znal až příliš dobře. Během soudu v nedalekém městě Logroňu se přiklonil na stranu dvou zbývajících inkvizitorů a od té doby ho trápily výčitky svědomí. Šlo o největší čarodějnický proces ve Španělsku. Obvinění jediné ženy – Marie de Ximildegui – zažehlo stepní požár hysterie a paniky. Tvrdila, že se stala svědkem čarodějnického sabatu, a označila jiné účastníky, kteří zase očernili další. Nakonec bylo ze styků s ďáblem obviněno tři sta osob. Mnozí z obviněných byly pouhé děti, nejmladší čtyřleté. Než Alonso dorazil do Logroňa, zbýající dva inkvizitoři zúžili obvinění na třicet nejhorších případů. Ti, kteří se přiznali, byli potrestáni, ale milosrdně ušetřeni plamenů. Dvanáct bohužel tvrdohlavě odmítlo přiznat svůj podíl na čarodějnických praktikách a následně bylo upáleno u kůlů.

Alonso nesl v duši tíhu jejich smrti – ne protože z nich nedokázal vymámit přiznání, ale protože byl přesvědčen o jejich nevině. Později hodně riskoval, když řekl o svém přesvědčení Bernardu de Sandoval y Rojas, generálnímu inspektorovi španělské inkvizice, v jehož přátelství Alonso hluboce věřil. Jeho víra se ukázala být oprávněná. Časy krutého a krvežíznivého královského inkvizitora Tomase de Torquemady minuly před sto lety. Generální inspektor ho pověřil, aby vedl vyšetřování po baskické oblasti Španělska. Jeho úkolem bylo odlišit hysterii od skutečnosti. Cestoval už téměř dva měsíce a vyslyšel obviněné i uvězněné. Zatím objevil jen falešná svědectví vynucená mučením, příběhy plné rozporů a protikladů. Ještě nenarazil na jediný prokazatelný případ čarodějnictví.

Ve své soukromé snaze ušetřit duše obviněných třímal jedinou zbraň. Znovu se podíval na kněze před sebou a poklepal na kožený váček u svého boku. „Otče Ibarro, mám u sebe Výnos víry podepsaný generálním inspektorem. Umožňuje mi omilostnit každého, kdo přizná svoje zločiny, odpřisáhne věrnost Bohu a odvrhne ďábla.“

Kněžovy oči plály ve tmě vášnivou hrdostí. „To druhé bez rozpaků učiním – vyjádřím svou lásku k Bohu, ale jak říkám od začátku, nejsem čaroděj a k ničemu takovému se nepřiznám.“

„Ani abyste si ušetřil život?“

Ibarra se k němu otočil zády a podíval se k ohněm ozářenému oknu cely. „Přijel jste včas, abyste slyšel jejich křik?“

Tentokrát Alonso nedokázal zakrýt, jak ho ta slova zasáhla. Když sestupoval z hor, viděl sloupce dýmu, které stoupaly z vesnice. Modlil se, aby kouř signalizoval jen oslavy letního slunovratu, ale bál se nejhoršího, a tak pobídl koně k vyšší rychlosti. Hnal se západem slunce, jen aby ho na kraji vesnice přivítal sborový nářek.

U kůlů už bylo upáleno šest čarodějnic.

Ne čarodějnic..., *žen*, připomněl si v duchu.

Alonso bohužel nebyl první inkvizitor, který se k osadě dostal. Tušil, že otce Ibarru prozatím ušetřili jen proto, že se jednalo o kněze.

Podíval se na něj.

Jestli mohu zachránit jen jeho, budiž.

„Otče Ibarro, prosím, jen přiznejte, že...“

„Co víte o svaté Kolumbě?“

Alonsa ta zvláštní otázka zarazila. Chvilí mu trvalo, než odpověděl. Studoval kanonické právo na Univerzitě v Salamance i Univerzitě v Sigüenze, kde se připravoval na přijetí svatého povolání a vstup do církve. Dobře znal všechny svaté. Jméno, které právě vyslovil otec Ibarra, nicméně nebylo bez kontroverze.

„Mluvíte o té galicijské čarodějnici,“ řekl Alonso, „která v devátém století během pouti do Říma potkala Kristova ducha.“

„Kristus ji varoval, aby přijala křesťanství, pokud si přeje vstoupit do nebe.“

„A ona tak učinila, později za to byla mučena a nakonec sřata, když odmítla křesťanství odvrhnout.“

Ibarra přikývl. „Po vstupu do církve nikdy nepřestala být čarodějnicí. Rolníci v té oblasti dodnes uctívají obě stránky její osobnosti – uctívají ji jako čarodějnici i jako svatou mučednici. Modlí se k ní, aby se chránili před zlými kouzly, ale zároveň ji žádají o ochranu dobrých čarodějnic před pronásledováním, těch, které léčí nemocné bylinkami, amulety a kouzly.“

Na cestách po severním Španělsku Alonso slyšel o kultu svaté Kolumby. Znal mnoho žen – vzdělaných žen –, které studovaly svět přírody, hledaly v něm léky a byliny a využívaly pohané znalosti. Některé byly obviněny z čarodějnictví a otráveny kněžími nebo upáleny; jiné hledaly útočiště v kláštorech – jako svatá Kolumba –, kde mohly uctívat Krista, ale zároveň zakládat tajné zahrádky, pomáhat nemocným či postiženým a smazávat hranici mezi pohanstvím a křesťanstvím.

Pozorně se zadíval na otce Ibarru.

Patřil snad ke stejnému kultu?

„Vy sám jste obviněn z používání očarováných amuletů na uzdravování nemocných,“ řekl Alonso. „Nedělá to z vás jistý druh čaroděje? Jestli přiznáte aspoň tohle, mohu použít Výnos, abych vás...“

„Nejsem čaroděj,“ zopakoval kněz a ukázal na kouř, který vnikal úzkým okénkem do cely. „Tak skončily ženy, které vyléčily mnoho nemocných na zdejších pastvinách a v horských vesnicích. Byl jsem pouze jejich ochránce, sloužil jsem jako pokorný služebník svaté Kolumby, svaté patronky čarodějnic. Nemohu s upřímným srdcem tvrdit, že jsem čaroděj. Ne protože by mě takové obvinění uráželo, ale protože si ho nezasloužím... Nejsem ho hoden.“

Alonso v šoku vstřebával jeho slova. Slyšel bezpočet popření z úst obviněných, ale nikdy takové.

Ibarra se přiblížil k mřížím. „Ale pokud jde o můj amulet..., tohle obvinění je pravdivé. Bojím se, že ti, kteří přijeli do vesnice před vámi, ho přijdou hledat.“

Jako kdyby ho kněz přivolal, za Alonsem se otevřely dveře a vstoupil mnich oděný do černé kutny s kápí. Ačkoliv oči nově přichozího zakrýval šarlatový pásek, muž zjevně viděl. „Přiznal se?“ zeptal se chraplavě.

Alonso se otočil k Ibarrovi. Kněz couvl od mříží a narovnal se. Alonso věděl, že se Ibarra nikdy nezlomí. „Nepřiznal,“ odpověděl.

„Odvedte ho,“ přikázal mnich.

Objeví se dva mnichovi společníci, aby odvěkli Ibarru ke kůlu. Alonso jim zastoupil cestu. „Odvedu ho sám.“

Zakrátko byly otevřeny mříže a Alonso vyšel vedle Ibarry z žaláře na náves. Držel ho za loket, aby kněze podpíral a přidržoval. Ibarrovy nohy se nechvěly jen slabostí a hladem, ale taky z pohledu, který se jim naskytl.

Na návsi doutnalo šest kůlů s ohněm pokroucenými postavami. Zuhelnatělé paže měly zvednuté, zápěstí spoutaná žhnoucím železem. Vedle nich čekal sedmý, čerstvě otesaný kmen kaštanovníku, do výšky pasu obložený suchým klestím.

Ibarra se natáhl po Alonsově ruce a křečovitě ji stiskl.

Alonso se pokusil vydešeného vězně uklidnit. „Nechť vás Bůh přijme do své náruče.“

Alonso si ale kněžův pohyb vyložil špatně. Kostnaté prsty mu rozevřely ruku a vtiskly mu do dlaně nějaký předmět. Alonso ho instinktivně sevřel. Věděl, že mu ho Ibarra předal potají, patrně poté, co ho vytáhl z nějaké tajné kapsy v roztrhaném rouchu.

Ibarrův amulet.

Knězovo zašeptání ve španělštině potvrdilo Alonsovo podezření. „*Nóminas de moro.*“

Nóminas byly amulety se jmény svatých, údajně schopné působit zázraky.

„Našli ho u pramene řeky Orabidea,“ vysvětlil Ibarra naléhavě. „Chraňte ho před nimi.“

Z kouřového oparu se vynořila vysoká postava a rázně jim vykročila naproti. Muž měl šarlatový plášť a černou pásku přes oči. Vůdce sekty. Alonso slyšel zvěsti o této tajné klice v rámci inkvizice, o lidech, kteří se stále drželi krvavých praktik dávno mrtvého Torquemady. Nazývali se Crucibulum podle latinského označení tyglíku, nádoby, jež očištuje ohněm.

Alonso zíral na doutnající ostatky přivázané řetězy k šesti kůlům a sevřel amulet v dlani pevněji.

Vůdce sekty k nim přistoupil a kývl na svoje bratry. Po jeho tichém pokynu převzali Ibarru od Alonsa a odvěkli ho. Vůdce držel v rukách tlustou pozlacenou knihu. Alonso to prokleté dílo dobře poznal. Celý název – *Malleus Maleficarum, Maleficas, & earum haeresim, ut phramea potentissima conterens* – po přeložení znamenal Kladivo na čarodějnictví, čarodějnice a jejich kacířství kopí hubící. Kniha vznikla před více než sto lety jako rukověť pro pronásledování, usvědčování a trestání čarodějnic. Teď už upadala v nemilost u papeže, a dokonce i mezi členy inkvizice.

V Crucibulu však její vliv ještě sílil.

Alonso zůstal stát. Co mohl dělat jiného? Byl jediný mladý inkvizitor proti tuctu členů starého Crucibula.

Odváděli Ibarru na smrt. Po celou dobu ho doprovázel vůdce sekty a naléhavě mu něco šeptal do ucha. Alonso slyšel slovo *nóminas*.

Takže Ibarrovy obavy byly odůvodněné.

Alonso předpokládal, že vůdce Crucibula knězi vyhrožuje nebo mu slibuje spásu, pokud mu Ibarra odhalí pravdu o svém amuletu.

Bál se, aby se pozornost inkvizitorů neupřela na něj, protože strávil nějaký čas o samotě s Ibarrou, a tak odešel z návsi. Když Ibarru viděl naposledy, právě ho poutali ke kaštanovníkovému kůlu na hranici dřeva. Ibarra zachytil jeho pohled a nepatrně kývl.

Chraňte to před nimi.

Alonso v duchu přísahal, že knězovo přání splní, a odvrátil se, aby odpěchal ke svému ustájenému koni. Stačil udělat jen několik kroků, než k obloze zazněl Ibarrův zvýšený hlas.

„VŠECHNY NÁS UPALTE! NA TOM NEZÁLEŽÍ. SVATÁ KOLUMBA VĚŠTILA PŘÍCHOD ČARODĚJNICE, KTERÁ BUDE POKRAČOVAT V JEJÍM ODKAZU. ČARODĚJNICE, KTERÁ ZLOMÍ CRUCIBULUM A OČISTÍ SVĚT!“

Alonso při těch slovech klopýtl. Nebylo divu, že se členové Crucibula snažili umlčet Kolumbin kult a, což bylo ještě důležitější, spálit na popel veškeré doklady takového prorocství. Sevřel talisman pevněji. Ať už to byla pravda, nebo ne, svět se pomalu měnil – opouštěl Torquemadovy postupy a nechával *Malleus Maleficarum* zpuchřet na prach, ale než se tak stane, Alonso předvídal další krveprolití a plameny jako poslední křeče umírajícího věku.

Dostatečně daleko od hranice se odvážil podívat na Ibarrův *nóminas*. Rozevřel dlaň. Div předmět v šoku neupustil. Byl to prst, odtržený z něčí ruky. Okraje vypadaly ohořelé, ale jinak byl dokonale zachovalý. Věděl, že jedním rysem svatosti je, že relikvie daného světce odolávají zkáze a rozkladu.

Držel v ruce snad právě takovou relikvii?

Zastavil se, aby si ji prohlédl podrobněji. Všiml si slov zapsaných inkoustem do kůže.

Sanctus Maleficarum.

Přeložil je z latiny.

Svatá patronka čarodějnic.

Opravdu se tedy jednalo o *nóminas*, amulet se jménem světce. Alonso ale odhalil něco významnějšího. Ten prst nebyla svatá relikvie – část světčova těla –, ale něco ještě neuvěřitelnějšího.

Užasle obracel předmět v ruce. Tkáň sice vypadala jako pravá, ale nebyla. Ohebná kůže byla na dotek studená. Utržený konec odhaloval mechanismus z tenkých drátů a lesklých kovových kostí. Šlo o náhradu, mechanický homunkulus prstu.

Alonso slyšel vyprávět o darech pro krále a královny, o složitých mechanismech, které napodobují pohyby těla. Před šedesáti lety dostal císař Svaté říše římské Karel V. mechanickou postavu mnicha, kterou navrhl španělsko-italský technik a výtvarník Juanelo Turriano. Figurína uměla zvedat a spouštět dřevěný kříž, přikládát si ho ke rtům, které se pohybovaly v tiché modlitbě, a přitom kývat hlavou a hýbat očima.

Držím snad část takového stroje?

Pokud ano, jaký byl jeho význam? Jak souvisel s kultem svaté Kolumby?

Neměl jak zjistit odpověď, a tak pokračoval ke stájím. Ibarra mu předal ještě jedno vodičko: prozradil mu původ talismanu, místo, kde byl nalezen.

„Řeka Orabidea,“ zašeptal Alonso zamračeně.

Tu řeku znal každý inkvizitor v oblasti. Vytékala z jeskyně zvané *Sorginen Leizea*, Jeskyně čarodějnic, kde se odehrála řada čarodějnických sabatů. Samotná Orabidea měla neméně temnou pověst. Někdy se jí přezdívalo *Infernuko erreka*, Pekelný pramen, protože se říkalo, že vytéká z útrobu Pekla.

Alonso se zachvěl hrůzou. Jestli Ibarra mluvil pravdu, amulet byl objeven u pramene řeky.

Jinými slovy u samotných pekelných bran.

Jeho prvním impulzem bylo nepokračovat ve vyšetřování celé záležitosti a amulet zahodit – pak za ním však zazněl mučivý křik, který stoupal ke hvězdám.

Ibarra...

Alonso znovu sevřel *nóminas* v dlani.

Kněz zemřel, aby ten předmět udržel v tajnosti.

Nesmím toto břímě odhodit.

I kdyby to znamenalo projít bránou Pekla, zjistí pravdu.

Sabat ji očekával.

Charlotte Carsonová pospíchala přes potemnělou univerzitní knihovnu. Zvuk rychlých kroků se odrazil od mramorové podlahy k cihlovému stropu středověké galerie. Na zdobných policích všude kolem stály knihy, z nichž některé pocházely až z dvanáctého století. Celou rozlehlou prostoru ozařovala jen hrstka nástěnných světel a Charlotte se rozhlížela po stinných žebřících i propracovaném, pozlaceném dřevěném zařízení místnosti.

Biblioteca Joanina, postavená na začátku osmnáctého století, zůstává dokonale zachovaným klenotem barokní architektury a designu, skutečným historickým centrem Univerzity v Coimbre. A jako každá pokladnice je opravdovým trezorem se šedesát centimetrů silnými stěnami a masivními dveřmi z pevného týku. Uvnitř je za každého ročního období udržována teplota 18 °C spolu se stálou nízkou vlhkostí.

Dokonalé podmínky k uchovávání starobyklých knih...

Péče se nicméně neomezovala jen na techniku.

Charlotte uhnula, když se jí kolem hlavy mihl netopýr a vznesl se ke galerii. Ultrazvukové hvízdnutí, jež nezachytila sluchem, nýbrž citem, jí zjezilo chloupky v zátylku. Knihovna po staletí sloužila jako domov kolonie netopýrů. Jednalo se o neochvějně spojence v boji za uchování uskladněných děl. Každou noc lovili hmyz, pro který staré kůže a zažloutlé pergameny představovaly účinnou hostinu.

Přítomnost takových lovců samozřejmě vyžadovala jistá opatření. Charlotte přejela prstem po kožených příkrývkách přehozených přes stoly. Správci je rozkládali každý večer po uzavření budovy, aby ochránili dřevěné povrchy před netopýřím trusem.

Když ale vzhlédla k poletujícím okřídleným stínům na pozadí cihlového klenutí, ucítila záchvěv pověřivého strachu – spolu se špetkou pobavení.

Co by to bylo za schůzku čarodějnic bez netopýrů?

I dnešní večer byl pečlivě vybrán. Dnes skončilo týdenní vědecké sympozium. Zítra se účastníci rozjedou do svých domovů ve všech koutech světa, aby strávili Vánoce s přáteli a rodinou. Večer ozáří město bezpočet ohňostrojů doprovázených veselím hudebních festivalů, to vše na oslavu zimního slunovratu, nejdelší noci v roce.

Charlotte se podívala na hodinky. Věděla, že jde pozdě. Pořád měla na sobě poloformální úbor z večírku na velvyslanectví: černou sukni ke kotníkům a krátké

sako přes modrou blůzu. Vlasý měla sčesané k hlavě. Předčasně jí zešedivěly a po chemoterapii před devíti měsíci zůstávaly krátké a řídké. Po skončení léčby se neobtěžovala s jejich barvením ani prodlužováním. Přežila surovou a ponižující rakovinu a marnivost jí připadala pošetilá. Už na ni neměla trpělivost.

Ne že by měla volného času nazbyt.

Zamračila se na hodinky.

Zbývají už jenom čtyři minuty.

Představila si, jak se na druhé straně světa blíží slunce k obratníku Kozoroha. Až se dotkne této zeměpisné šířky, nastane pravý slunovrat – zima se nevyhnutelně začne překlápět k létu a temnotu vystřídá světlo.

Dokonalá chvíle na tuto ukázkou.

Důkaz proveditelnosti jejich projektu.

„*Fiat lux*,“ zašeptala.

Budiž světlo.

V jasnějším světle před sebou viděla klenutý otvor k točitému schodišti, jež klesalo ke spodním patřům knihovny. Toto nejvýše položené patro se díky své kráse a dějinám nazývalo Vznešené poschodí. Přímo pod ním se rozkládalo Prostřední poschodí, které bylo doménou knihovníků a kde se uchovávaly ty nejzácnější knihy.

Charlotte ale mířila ještě o patro níž.

Přidala do kroku.

Ostatní už budou dole. Prošla pod obrazem Jana V., portugalského krále, jenž knihovnu založil, a začala sestupovat po schodech, které vedly až k nejspodnějšímu podlaží.

Cestou k ní dolehl tichý hukot hlasů. U úpatí schodů se zastavila před bytelnou bránou z černého železa, s cedulí s nápisem PRISÃO ACADÉMICA. Brána byla otevřená.

Charlotte se usmála nad pomyšlením, že pod knihovnou kdysi bývalo vězení. Představila si, jak sem zavírali vzpurné studenty nebo opilé profesory. Toto podlaží kdysi bylo součástí původních žalářů královského paláce a až do roku 1834 sloužilo jako univerzitní šatlava. Dnes zůstávalo jediným dochovaným příkladem středověkého vězení v celém Portugalsku.

Charlotte prošla bránou. Značná část podlaží byla zpřístupněna turistům, ale některé zamčené místnosti sloužily jako další sklady knih. Charlotte zamířila k opačné straně, kde do středověkého prostoru pronikl moderní věk. V nepoužívané zadní kryptě byl nainstalován nový počítačový systém včetně zařízení pro digitalizaci knih, která nabízela způsob, jak ještě víc ochránit dejší poklady.

Při tomto zimním slunovratu nicméně počítače poslouží novému účelu – nikoliv uchování minulosti, ale náhledu do budoucnosti.

Jakmile Charlotte vstoupila do zadní krypty, přivítal ji ženský hlas. „Výborně, *Embaixador* Carsonová, stihla jste to.“

Vedoucí *Biblioteca Joanina* Eliza Guerrová ve strohém tmavomodrém kalhotovém kostýmu a bílé blůze přišla k Charlotte, políbila ji na obě tváře a krátce jí stiskla paži. V drobné knihovnici probublávalo vzrušení.

„Nebyla jsem si jistá, jestli dorazím včas,“ řekla Charlotte s omluvným úsměvem. „Velvyslanectví má nedostatek lidí a před nadcházejícími svátky v něm panuje chaos.“

Jako americká velvyslankyně v Portugalsku měla Charlotte dnes večer tisíc úkolů, mimo jiné i stihnout noční let zpátky do D. C., aby se připojila k manželovi a svým dvěma dcerám. Starší Laura přijela z Princetonu, který kdysi navštěvovala i Charlotte a kde Laura studovala biotechnologie. Druhá dcera Carly byla nespoutanější – na Newyorské univerzitě si plnila sen stát se hudebnicí, ale zároveň pro jistotu studovala i strojírenství.

Charlotte nemohla být na obě pyšnější.

Přála si, aby byly tady a staly se svědky téhle chvíle. Byly jedním z důvodů, proč pomohla založit tuto skupinu vědkyň a výzkumnic. Charitativní nadace byla odnoží větší Coimberské skupiny spojující více než tři desítky univerzit po celém světě.

V pokusu rozvíjet, podporovat a spojovat ženy ve vědě Charlotte a další čtyři ženy, které se tu shromáždily, založily Bruxas International, nadaci pojmenovanou podle portugalského výrazu pro „čarodějnice“. Po staletí byly ženy, které léčily nemoci, experimentovaly s bylinnými léky nebo jednoduše zkoumaly svět kolem sebe, prohlašovány za kacířky nebo čarodějnice. I zde v Coimbře – městě odedávna uznávaném jako centrum vzdělanosti – docházelo k popravám žen, často při hrůzných podívaných nazývaných *auto-da-fé*, akty víry, při nichž byly naráz upalovány desítky odpadlíků a kacířů.

Místo aby se Charlotte a její kolegyně od tohoto stigmatu odvrátily, naopak ho přijaly za své a vzdorně nazvaly svou nadaci *Bruxas*.

Metafora však nekončila názvem.

Eliza Guerrová už měla zapnutý počítač. Na monitoru zářilo a pomalu se otáčelo logo jejich organizace: pentagram s opsanou kružnicí.

Pěticípá hvězda symbolizovala pět přítomných žen, původní skupinu, která před šesti lety na Univerzitě v Coimbre založila zmíněnou nadaci. Neměly žádnou vůdkyni. O všem rozhodovaly hlasováním.

Charlotte se usmála na tři zbývající ženy: doktorku Hannah Festovou z Kolínské univerzity, profesorku Ikumi Satovou z Tokijské univerzity a doktorku Sophii Ruizovou z Univerzity v São Paulu. Charlotte sice vloni získala post velvyslankyně – mimo jiné i díky své roli při zakládání této mezinárodní organizace se sídlem v Portugalsku –, ale původně byla vědkyně jako ostatní: učila na Princetonu a zastupovala Spojené státy americké.

Navzdory svým odlišnostem se všechny tyto ženy – všem bylo něco přes padesát – prosadily každá ve svém oboru přibližně ve stejnou dobu. Všechny překonávaly těžkosti kvůli svému pohlaví, všechny zažívaly stejnou diskriminaci a ústrky. Kromě společného zájmu o vědu sdílely i toto pouto. Jejich cílem bylo srovnat startovní podmínky a pomáhat mladým ženám ve vstupu do světa vědy prostřednictvím stipendií a mentorství.

Jejich úsilí vedlo ke skvělým výsledkům po celém světě a zejména zde.

Hannah se naklonila k mikrofonu, který ležel vedle počítačové klávesnice. „Maro, jsme tu všechny.“ Mluvila anglicky s výrazným německým přízvukem. „Až budeš připravená, můžeš zahájit ukázkou.“

Hannah ustoupila a obraz na monitoru se rozdělil. Pentagram se přesunul ke straně a vedle něj se vynořil mladý obličej Mary Silvierové. Bylo jí teprve jednadvacet, ale posledních pět let strávila v Coimbre – stipendium od Bruxas si vysloužila už jako šestnáctiletá. Pocházela z vesničky v galicijské oblasti na severu Španělska a po zveřejnění své překladatelské aplikace, která zastínila všechny ostatní na trhu, přitáhla pozornost řady firem. Zdálo se, že má vrozenou schopnost pracovat s počítači a chápat základy jazyků.

I teď jí z očí zářila čirá inteligence. Nebo možná jen hrdost. Její snědá pleť spolu s dlouhými rovnými vlasy černé barvy naznačovaly maurské předky. Momentálně byla na druhé straně kampusu, v Laboratoři pokročilé informatiky, která hostila Milipeia Cluster, jeden z nejvýkonnějších superpočítačů na kontinentě.

Mara se podívala ke straně. „Zapnu *Xénese*. Za minutu bychom měly být online.“

Pětice žen přistoupila blíž a Charlotte se podívala na hodinky.

22.23.

Právě včas.

Znovu si představila slunce nad obratníkem Kozoroha označující vyvrcholení zimního slunovratu, příslib konce temnoty a návratu světla.

Než se tak stalo, ozvalo se železné bouchnutí. Všechny nadskočily a otočily se.

Černou bránou do bývalého vězení vtrhl oddíl tmavých zakuklených postav. V rukách držely velké lesklé pistole. Vzápětí se rozptýlily a obklíčily pět žen v počítačové kryptě.

Jiný východ tu nebyl.

Charlotte s bušícím srdcem o krok couvla, aby zaclonila monitor. Poslepu sáhla za sebe. Jediným pohybem a kliknutím myši zavřela obraz Mary Silvie-rové – aby ji ochránila a zároveň aby z ní udělala tichou svědkyni. Mikrofon a kamera stále snímaly, takže Mara mohla vidět, slyšet, a dokonce nahrávat vše, co se tu brzy odehraje.

Postavy se blížily a Charlotte v duchu zapříisahala Maru, ať zavolá policii, ačkoliv nebylo pravděpodobné, že by záchrana dorazila včas. Ani si nemohla být jistá, že si Mara uvědomuje, co se děje – patrně se soustředila na nadcházející ukázkou.

Osm útočníků – samí muži – mělo černá roucha a šarlatové hedvábné šátky přes oči, ale z jejich chování a jistých pohybů bylo zřejmé, že vidí.

Eliza Guerrová pokročila dopředu, aby bránila svou knihovnu. „Co to má znamenat? Co chcete?“

Odpovědí bylo znepokojivé ticho.

Útočníci se rozestoupili a za nimi se objevil devátý muž, očividně vůdce. Měřil hodně přes sto osmdesát centimetrů a měl na sobě šarlatové roucho s černou páskou přes oči jako zrcadlový protějšek svých podřízených. V ruce nedržel žádnou zbraň, jen patnáct centimetrů tlustou knihu s ohmatanou vazbou stejně šarlatovou jako jeho roucho. Název vyvedený zlatými písmeny byl jasně čitelný: *Malleus Maleficarum*.

Charlotte se příkrčila. Ztratila veškerou naději. Původně se modlila, aby šlo o obyčejnou loupež. Řada zdejších knih měla nevyčíslitelnou cenu. Z knihy v mužových rukách ji ale zavalilo zoufalství. Zdálo se, že jde o první vydání, jakých se dodnes dochovalo jen několik. Jeden výtisk byl i zde, v *Biblioteca Joanina*. Podle Elizina zmaření se mohlo jednat právě o tento výtisk, který tu útočník sebral.

Knihu v patnáctém století sepsal katolický kněz Heinrich Kramer a latinský název se překládal jako *Kladivo na čarodějnice*. Jednalo se o příručku k odhalování, pronásledování a mučení čarodějnic, o jednu z nejkrvavějších a nejzatravanějších knih v dějinách lidstva. Podle odhadů mělo toto dílo na svědomí přes šedesát tisíc lidských životů.

Charlotte se podívala na své kolegyně.

A dnes přibude pět dalších.

Vůdcova první slova potvrdila její obavy.

„Maleficos non patieris vivere.“

Charlotte poznala citát z knihy Exodus.

Čarodějníci nenecháš naživu.

Muž pokračoval anglicky se španělským přízvukem. „*Xénese* nesmí nikdy vzniknout,“ pronesl. „Je to hnus, zrozený z čarodějnictví a špíny.“

Charlotte se zamračila.

Jak ví, o co se dnes večer pokoušíme?

Tato záhada však musela počkat. Na jejich skupinu mířily pistole a dva muži zvedli desetilitrové kanystry. Charlotte si přečetla nápisy na jejich bocích: *Que-rosene*. Nepotřebovala umět plyně portugalsky, aby poznala, co je uvnitř, zejména když muži obrátili kanystry dny vzhůru a po podlaze stísněného prostoru se rozlila olejovitá kapalina.

Vzduchem se rychle rozšířil dusivý zápach petroleje.

Charlotte se rozkašlala a vyměnila si pohled s ostatními vyděšenými ženami. Po šesti letech spolupráce se navzájem dobře znaly. Nemusely se domlouvat. Nebyly přivázané k dřevěným kúlům. Mají-li zemřít, tyto konkrétní čarodějnice zemřou v boji.

Lepší kulka než oheň.

Zavrčela na vůdce. „Trhni si nohou, kreténe!“

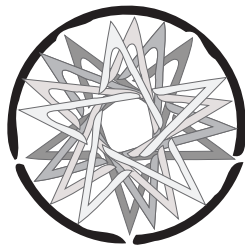
Pět žen se šplícháním vyběhlo kaluží petroleje proti útočníkům. Zapraskaly výstřely z pistolí, ve stísněném prostoru výbušně hlasitě. Charlotte cítila, jak se do ní zavrtávají kulky, ale setrvačnost ji stejně donesla k vůdci. Zvedla mu ruku k obličejí a zaryla mu nehty hluboko do tváře. Když mu strhla pásku z očí, spatřila v nich jen vztek.

Upustil tu proklatou knihu a odstrčil ji. Charlotte dopadla na kamennou podlahu na okraj petrolejové kaluže. Opřela se o jednu ruku a s hrůzou se rozhlédla po ostatních čtyřech ženách, které nehybně ležely na zemi a jejich krev se mísila s hořlavou kapalinou.

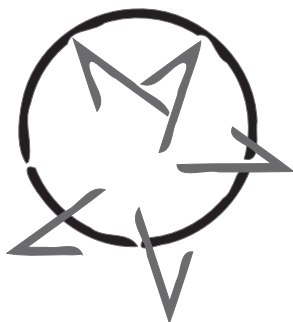
Rychle ji opouštěly síly, a tak sama klesla na podlahu.

Vůdce zaklel a vyštěkl nějaké pokyny ve španělštině.

Útočníci vytáhli z rouch několik Molotovových koktejlů a rychle je zapálili. Charlotte si jich nevšímala. Její tělo chladlo a jakékoliv stopy strachu z nadcházejícího horka slábly. Dívala se do krypty, kde v černajícím zorném poli zahlédla pohyb. Pentagram na monitoru se otáčel, mnohem rychleji než dřív, jako kdyby ho rozrušily proběhlé události.

Zmateně hleděla na rozmazaný obrázek. Snažila se jí Mara něco sdělit? Do krypty vletěly Molotovovy koktejly a roztříštily se o stěny. Vyšlehly plameny a Charlotte ovanulo horko. Přesto dál hleděla do ohně. Symbol na monitoru se ještě zlomek vteřiny otáčel a pak se najednou zastavil. Střed už však nedržel pohromadě. Pentagram se rozpadl na jednotlivé úlomky, které se rozletěly do stran.

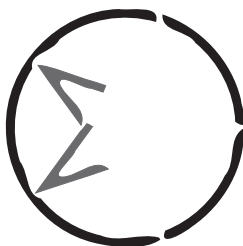

Vůdce postoupil blíž k jejímu ležícímu tělu – patrně studoval stejnou záhadu jako ona. Charlotte mu ze svého místa na zemi neviděla do obličeje, ale vycítila jeho zmatek. Z pentagramu zbývaly už jen dva cípy hvězdy jako ďáblový rohy.

Muž zjevně uraženě ztuhl, jako kdyby v nich viděl totéž. Couvl, zvedl ruku a španělsky vykřikl: „Zni... zničte ten počítač!“

Bylo však příliš pozdě. Obraz se naposledy změnil: pootočil se o čtvrt kruhu.

Zapráskaly pistole a ohněm prosvíštěly kulky. Monitor se roztříštil a potemněl. Charlotte ochabně padala do temnoty, pátrala po slibovaném světle na konci tunelu a modlila se, aby Mara byla v bezpečí.

Do hlubin nevědomí ji nicméně doprovázel jeden jasně zářící výjev. Poslední obraz z monitoru. Kružnice kolem pentagramu zmizela a zůstal jen nový symbol, který se zvětšil a vyplnil celý monitor těsně před tím, než se roztříštil.

Připomínal řecké písmeno.

Sigma.

Charlotte nevěděla, co to znamená, ale ve smrti z něj načerpala naději.

Naději pro svět.

1. ČÁST

Duch ve stroji

1. KAPITOLA

24. PROSINCE, 21.06 VÝCHODNÍHO STANDARDNÍHO ČASU
SILVER SPRING, MARYLAND

Mince se točila ve vzduchu a velitel Grayson Pierce cítil čím dál silnější neblahou předtuchu. Seděl na stoličce vedle svého nejlepšího přítele Monka Kokkalise, který právě vyhodil čtvrták vysoko nad mahagonový barový pult.

Kolem se shromáždili ostatní hosté hostince U Kamenolomu, opilí, obhroublí a hluční. Všichni čekali, až mince dopadne. Na druhé straně místnosti hrála malá kapela píseň The Little Drummer Boy v rockabilly verzi. Grayovi rozeznávalo hrudní koš těžké dunění velkého bubnu a ještě prohlubovalo jeho napětí.

„Hlava!“ ohlásil Monk, zatímco se čtvrták jasně leskl v přítmi hostince.

Byl to třináctý hod.

Stejně jako v předchozích dvanácti pokusech i tentokrát přistála mince Monkovi na dlani. Všichni se mohli podívat na siluetu George Washingtona.

„Je to hlava!“ řekl Monk s nepatrně zhoršenou výslovností.

Z davu se ozvalo úpění a nadšené halekání, podle toho, jestli si dotyčný vsadil na Monka nebo proti němu. Potřinácté v řadě Grayův přítel hodil mincí a správně předpověděl, jak dopadne. Někdy hlava, jindy orel. Po každém úspěšném hodu byli Monk s Grayem odměněni další rundou.

Barman se pod zdejší maskotem – vycpanou kančí hlavou, momentálně ozdobenou santovskou čepicí – shýbl a přinesl džbán piva Guinness.

Ve sklenicích jim stoupala hladina tmavého moku, když tu se mezi Graye a Monka prodrál statný muž, div Graye neshodil ze stoličky. Z dechu mu čpěla whisky a mastnota. „Je to trik... zatracenej trik. Má falešnej čtvrták.“

Muž vytrhl Monkovi minci z ruky a zkoumal ji krví podlitýma očima.

Jiný host – zjevně jeho kamarád – se ho snažil odtáhnout. Hodili se k sobě: oběma bylo necelých třicet, měli na sobě podobná saka s vyhrnutými rukávy a nakrátko zastřižené vlasy. Lobbisté, možná právníci, odhadoval Gray. Každopádně měli oba na čele napsáno BÝVALÍ ČLENOVÉ STUDENTSKÉHO SPOLKU.

„No tak, Bryci,“ chlácholil střízlivější z dvojice svého společníka. „Ten chlápek házel několika různými čtvrtáky. Dokonce niklákem. Nemůže to být falešná mince.“

„Na to kašlu. Je to podvodník.“

Bryce se pokusil vymanit ze sevření svého přítele. Přitom ztratil rovnováhu, opilecky se rozmáchl rukama a vyslal loket proti Grayovu obličej.

Gray včas uhnul – ucítil jen závan vzduchu na nose. Mužův loket však zasáhl do boku kolemjdoucí servírku s tácem vybalancovaným na dlani. Sklenice i talíře s jídlem – především s opečenými bramborami a hranolky – vyletěly do vzduchu.

Gray vyskočil a chytil mladou dívku kolem pasu, aby ji uchránil před pádem i před střepy skla odrážejícími se od pultu.

Monk už byl taky na nohách a postavil se přímo proti opilému muži. „Pakuj se, chlape, jinak uvidíš.“

„Co uvidím?“ zeptal se Bryce. Monk ho očividně nezastrašil, zejména vzhledem k tomu, že Monkova vyholená hlava dosahovala muži pouze k ramenům.

Monk musel zaklonit hlavu, aby ho probodl pohledem. Taky nepomáhalo, že v tlustém vlněném svetru Monk vypadal vypaseně – oblečení maskovalo jeho pevné svaly vytrénované během let u Zelených baretů. Ani rozverný vánoční strom na přední straně svetru – byl to dárek od jeho manželky Kat – nemohl opilého muže přesvědčit, aby ustoupil.

Gray postřehl rostoucí napětí a pustil servírku. „Jste v pořádku?“

Přikývla a rychle ustoupila od obou mužů. „Jo, díky.“

Barman se předklonil a ukázal k východu. „Jděte si to vyřídit ven, mládenci.“ To už je obstoupili další z Bryceovy party, připravení podpořit svého kamaráda.

Skvěle.

Gray se natáhl kolem opilého hromotluka, aby Monka odvedl. „Pojďme odtud.“

Než ale stačil na svého přítele sáhnout, někdo do něj zezadu strčil. Patrně jeden z party, který se domníval, že Gray chce vztáhnout ruku na jejich kamaráda. Gray vrazil do Bryce, což bylo jako dráždit už tak rozzuřeného býka.

Bryce zařičel a rozehnal se pěstí proti Monkově čelisti.

Monk uhnul, chytil mužovu pěst a zastavil ji uprostřed rány.

Bryce se ušklíbl a na ramenech se mu zavlnily naposilované svaly. Chtěl se vytrhnout z Monkova sevření, ale to už ho Monk stiskl. Bryceův pohrdavý úšklebek se rychle proměnil v bolestnou grimasu.

Monk sevřel prsty ještě silněji a přinutil Bryce, aby si klekl. Monkova ruka byla ve skutečnosti protéza vybavená nejnovější vojenskou technikou. Téměř se nedala rozeznat od pravé ruky, ale dokázala lehce drtit ořechy – nebo v tomto případě kosti opilého rváče.

Klečící Bryce zvedl hlavu a vytřeštil oči na svého protivníka.

„Řeknu ti to už jenom jednou, chlape,“ varoval ho Monk. „Zmiz.“

Jeden z Bryceovy skupiny se pokusil zasáhnout, ale Gray ho zablokoval rameňem a probodl ho ledovým pohledem. Na rozdíl od Monka nebyla Grayova sto

osmdesát centimetrů vysoká postava schovaná pod neforemným svetrem, ale zvýrazněná těsným rolákem. Navíc se poslední dva dny neholil. Věděl, že s tmavým strništěm vypadají jeho ostře řezané rysy ještě drsněji.

Bryce zjevně vycítil zkušeného zápasníka a ustoupil.

„Budeš v klidu?“ zeptal se Monk svého zajatce.

„Jo, člověče, jasně.“

Monk pustil Bryceovu pěst, ale nejdřív ho ještě srazil na bok. Pak ho zamračeně překročil a zamrkal na Graye. „Můžeme jít.“

Gray už se otáčel, aby ho následoval. Jediným varováním bylo to, jak Bryceovi náhle potemněl obličej. Po ponížení před kamarády si zjevně potřeboval zachovat tvář. Vymrštil se na nohy, poháněný toxickou směsí whisky a testosteronu, a vrhl se zezadu na Monka.

To by stačilo...

Gray chytil Bryce za zápěstí, když se jejich protivník řítí kolem. Využil jeho hmotnost a setrvačnost a zkušeně mu zkroutil ruku za zády. Pak zvedl Bryce na špičky a podržel ho tam. Dával pozor, aby mu nenatrhl ramenní sval.

Po chvíli ho chtěl spustit zpátky na paty, ale Bryce se pořád zmítal a snažil se zasáhnout Graye loktem. Přímou prskal vzteky.

„Jdi do prdele. Mý kámoši a já vás zřídíme...“

Uvážlivá sebekázeň očividně nezabírá.

Gray trhl mužovou rukou. Z ramene se ozvalo slyšitelné prasknutí a zbytek výhrůžky Bryceovi odumřel v krku.

„Je váš!“ vykřikl Gray a postrčil Bryce k jeho kumpánům.

Nikdo se ho neobtěžoval zachytit.

Bryce se zmučeným výkřikem padl na obličej. Gray se díval na ostatní, jako kdyby je mlčky vyzýval, jen ať si něco zkusí. Zhlédl svůj výraz v zrcadle za barem. Popelavě hnědé vlasy měl rozcuchané a obličej ponořený ve stínu, takže z něj výhrůžně zářily jeho ledově modré oči.

Bryceovi společníci rozpoznali nebezpečí a ustoupili hlouběji do baru.

Gray – spokojený, že je záležitost vyřešena – se otočil a vyšel ven. Monka dohonil na prahu před barem. Jeho přítel, který měl místo žaludku bezednou jámu, pokukoval po zářícím štítu vedlejší indické restaurace.

Aniž by se otočil, zeptal se Graye: „Co ti trvalo tak dlouho?“

„Musel jsem dokončit, co jsi začal.“

Monk pokrčil rameny. „Říkal jsem si, že potřebuješ upustit trochu páry.“

Gray se zamračil, ale musel přiznat, že ho krátká šarvátka rozptýlila mnohem líp než několik piv.

Monk ukázal na indickou restauraci, ale Gray ho nenechal promluvit. „Na to

zapomeň.“ Podíval se na hodinky a vykročil k obrubníku. „Kromě toho na nás čekají čtyři dámy.“

„To je fakt.“ Monk se k němu připojil a Gray mávl na taxi. „A vím, že dvě z nich nepůjdou spát bez pusy na dobrou noc.“

Mluvil o svých dvou dcerách, Penny a Harriet, které momentálně byly pod dohledem jejich lepších poloviček. Monkova manželka Kat přivezla dívky do Grayova domu na předměstí Takoma Park. Monkova rodina tam hodlala přenocovat, aby strávila vánoční ráno s Grayem a Seichan, která byla v osmém měsíci těhotenství. Kat oba muže poslala na večer pryč – vymluvila se na potřebu balit dárky, ale ačkoliv kapitánka Kathryn Bryantová bývala důstojnicí zpravodajské služby, Gray její výmluvu lehce prokoukl. Seichan byla nezvykle napjatá, zjevně nervózní z toho, co ji čekalo, a Kat si s ní chtěla promluvit v soukromí jako zkušená matka s matkou nastávající.

Gray nicméně tušil, že účelem večera bylo uklidnit i jeho. Natáhl se ke svému příteli a vděčně mu stiskl paži. Monk měl pravdu. Gray potřeboval upustit trochu páry.

Taxi zastavilo u chodníku a oba nastoupili.

Když se rozjeli, Gray se zasténáním zaklonil hlavu. „Tolik jsem toho nevy-pil už roky.“ Káravě se podíval na Monka. „A DARPA by asi nebyla zrovna nadšená, že využíváš její nejmodernější techniku, abys vyhrával pivo zadarmo.“

„Nesouhlasím.“ V Monkově ruce se zničehonic objevila mince a Monk ji vyhodil do vzduchu. „Naopak chtějí, abych procvičoval jemnou motoriku.“

„Ten opilý namachrovanec ale měl pravdu. Skutečně jsi podváděl.“

„Zručnost není podvod.“

Gray obrátil oči v sloup, ale dosáhl tím jen toho, že se vnitřek taxíku roztočil. Monk před pěti měsíci prošel zákrokem, při kterém mu chirurgicky vložili experimentální rozhraní mozek/stroj. V somatosenzorické mozkové kůře měl mikroelektrodový čip o velikosti mince, který mu umožňoval ovládat novou neuroprotézu pouhými myšlenkami, a dokonce „vnímat“, čeho se dotýká. Díky lepšímu hmatu a jemnější manipulaci s předměty v prostoru Monk dokázal vyladit svoji umělou ruku natolik, že uměl vyhodit minci do vzduchu s takovou přesností, aby věděl, jak dopadne.

Graye tento „trik“ nejdřív pobavil, ale s každým dalším hodem v něm vzrůstala nejasná obava. Nedokázal by popsat proč. Možná to souviselo se ztrátou ženy, kterou kdysi miloval a která zemřela po hodu mincí. Nebo to možná nemělo nic společného s házením mincí, ale s rostoucí úzkostí z blížící se role otce. Nikdy neměl příkladný vztah s vlastním otcem, který se vždycky snadno rozzlobil a obdobně rychle dokázal vyvolat zlost u svého syna.

V duchu pořád slyšel prasknutí ramene toho hulváta. Hluboko uvnitř věděl, že by ho býval zvládl i bez skutečného zranění, ale nedokázal si pomoci a to vědomí do něj zasévalo pochybnosti.

Jaký ze mě bude otec? Co naučím svoje dítě?

Zavřel oči, aby se taxík přestal otáčet. Byl rád, že jede domů. Představil si Seichan. V osmém měsíci těhotenství byla pastvou pro oči. Těhotenství ji ještě zkrášlilo, vypadala o to svůdněji. Gray slýchal o tom, jak těhotné ženy rozkvetou, ale uvěřil tomu až s postupem měsíců. Její mandlová pleť – doklad eurasijského původu – zářila s dechberoucím třpytem. Její smaragdové oči žhnuly a černé vlasy se leskly jako havraní křídla za letu. A po celou dobu svědomitě cvičila, takže její tělo zůstávalo silné a ohebné, jako kdyby celou svojí bytostí chtěla chránit život, který v ní rostl.

Monk vedle něj zašeptal: „Orel.“

Gray otevřel oči a sledoval, jak Monkovi přistává čtvrták v ruce. Z dlaně svítila silueta George Washingtona. Gray povytáhl obočí.

Monk pokrčil rameny. „Jak jsem říkal, potřebuju víc trénovat.“

„Nebo příslib piva zadarmo.“

„Hele, nestěžuj si. Měl bys začít počítat každý drobak.“ Znovu hodil mincí. „Pempersky nejsou zrovna laciné.“

Ať už to bylo jeho varováním nebo hodem mince, Gray znovu pocítil záchvěv úzkosti. Brzy však zatočili do jeho ulice a to ho trochu uklidnilo.

Silnici z obou stran lemovala idylická směs viktoriánských a craftsmanských bungalovů. Večer se ochladilo a ve vzduchu visel ledový mlžný opar. Nad hlavami jim chabě svítily hvězdy, které nemohly soupeřit s vánočními světly, zářícími soby na dvorcích a vánočními stromky v oknech.

Taxi zastavilo u Grayova domu a Gray se podíval na verandu ozdobenou poblikávajícími světly, které mu Monk před dvěma týdny pomohl zavěsit. Představil si, jak tu bude vychovávat děti, házet si s nimi míčem, obvazovat odřená kolena, obdivovat vysvědčení a chodit na školní představení.

Jakkoliv však chtěl věřit, že to všechno může být realita, nedokázal to. Připadalo mu to nemožné. Na rukou měl tolik krve – jak mohl doufat, že někdy povede normální život?

„Něco se děje,“ řekl Monk.

Graye rozptýlily obavy natolik, že si toho sám nevšiml. Ozdobil se Seichan stromek, jejich první společný. Týdny vybírali ozdoby a nakonec se rozhodli pro anděla od Swarovského na špičku stromu. Zaplatili za něj absurdní částku. Seichan tvrdila, že to stojí za to a že se z anděla může stát rodinné dědictví – opět první společné. Umístili vánoční stromek k přednímu oknu.

Teď byl pryč.

Vchodové dveře byly dokořán. Už z ulice si Gray všiml rozbitého rámu. Předklonil se k taxikáři. „Zavolejte devět set jedenáct.“

Monk mezitím vystoupil a zamířil k bungalovu.

Gray vyběhl za ním. Zastavil se jen na tak dlouho, aby vytáhl z kotníkového pouzdra Sig Sauer P365. Zaplavila ho hrůza: věděl, že se nemýlil.

Nikdy nepovede normální život.

22.18

Monk se vyhoupl na verandu. Srdce mu bušilo až v krku, že skoro nemohl dýchat. V panice vrazil do dveří, ozbrojený jen pěstmi. Pět let u Zelených baretů ho naučilo bleskurychle hodnotit situaci. Jeho smysly během zlomku vteřiny zaznamenaly všechno.

... převrácený vánoční stromek u předního okna.

... roztržitěná skleněná deska stolku.

... starožitný věšák na šaty přelomený na dvě poloviny.

... ocelová dýka zabodnutá do zábradlí u schodů do prvního patra.

... koberec shrnutý ke stěně.

Gray vpadl dovnitř za Monkem, černou pistolí sevřenou v obou rukách. Monkovy uši, kůže, celá jeho bytost vnímala těžké ticho.

Nikdo tu není.

Věděl to úplně jistě.

Gray přesto kývl ke schodům. Monk po nich vyběhl – bral je po třech –, zatímco Gray prohledával přízemí. Dívky už měly být v posteli. Představil si šestiletou Penelope s jahodově-plavými vlasy spletenými do copů ve vánočním pyžamu se vzorem tančících sobů. A její sestru Harriet s kaštanově hnědými vlasy, o rok mladší, ale odjakživa vážnou a hloubavou, neustále se vyptávající na fungování světa.

Nejdřív vběhl do pokoje pro hosty, kde se jeho dcerám mělo zdát o barevně zabalených dárkách a cukroví. Postele byly rozestlané, ale místnost prázdná. Zavolal je jmény, nahlédl do skříní a prošel i ostatní pokoje, ale nikde nic.

Přesně jak se obával.

Pryč..., jsou pryč.

Když klopýtl ze schodů, úzkostí se mu udělalo mdlo a zorné pole se mu zúžilo.

„Grayi...“ To slovo z něj vyšlo zpola jako vzlyk.

Ze zadní části domu, z kuchyně obrácené k zadnímu dvorku, se ozvala odpověď. „Tady!“

Monk proběhl obývánkem, kolem jídelního stolu, který stál nakřivo a v cestě. Dvě židle ležely převrácené na bocích. Monk se snažil nemyslet na prudký boj, ke kterému tu muselo dojít.

Vešel do kuchyně. Stopy boje tu byly ještě patrnější. Dveře lednice byly otevřené. Na zemi a kuchyňském ostrůvku ležely rozházené nože, pánve a rozbité talíře. Dveře linky visely na jednom pantu.

Nejdřív si Graye nevšiml, ale když obešel ostrůvek, našel ho, jak klečí na podlaze z tvrdého dřeva. Před ním leželo nehybné tělo.

Monk se zajíkl.

Kat...

Gray se narovnal. „Žije... Má slabý pulz, ale dýchá.“

Monk k ní přiklekl a instinktivně natáhl ruce, aby si ji přivinul k hrudi.

Gray ho zarazil. „Nehýbej s ní.“

Monk měl na zlomek vteřiny chuť ho udeřit – potřeboval do něčeho praštit, ale věděl, že Gray má pravdu.

Katiny paže pokrývaly řezné rány, z kterých prýštila tmavá krev. Krev jí vytékala i z nosních dírek a levého ucha. Oči měla pootevřené, ale obrácené v sloup. Monk koutkem oka zahlédl paličku na maso z nerezové oceli. K hraně těžkého nástroje lnuly krví spleené kaštanové vlasy – stejného odstínu, jaké měla Kat.

Něžně vzal její zápěstí do obou rukou a prsty protězy nahmatl její tep. Laboratorně vypěstovaná kůže byla citlivější než jeho vlastní. Při měření pulzu si představoval každý stah srdečních předsíní i komor. Potom vzal Kat za špičku ukazováčku. Myšlenkou zapnul infračervené světlo v jednom prstovém článku a fotodetektor v druhém. Katin ukazováček prozářilo světlo, které Monkovi umožnilo, aby si udělal hrubý obrázek o míře okysličené její krve.

Devadesát dvě procenta.

Ne zrovna skvělé, ale prozatím dostatečné. Kdyby ještě pokleslo, bude potřebovat kyslík.

Monk sloužil u Zelených baretů jako zdravotník. Později vystudoval lékařství a biotechnologie. Spolu s Grayem – i Kat a Seichan – pracovali pro Sigma Force, tajnou skupinu působící pod záštitou Darpy, agentury ministerstva obrany pro výzkum a vývoj. S výjimkou Grayovy přítelkyně byli všichni bývalí vojáci speciálních sil, které Sigma naverbovala a poskytla jim vzdělání v různých vědeckých oborech, aby sloužili jako terénní agenti Darpy a chránili Spojené státy i celý svět před nejrůznějšími hrozbami.

Gray už držel v ruce šifrovaný satelitní telefon a volal velitelství Sigmy.

„Seichan?“ zeptal se Monk.

Gray zavrtěl hlavou. V obličejí se mu zračil vztek a strach.

Monk se podíval ke kuchyňským dveřím, které vedly na tmavý zadní dvůr. Věděl, že by jeho manželka bojovala jako lvice, aby ochránila dcery. „Nemohla Seichan utéct s dětmi, zatímco Kat zdržovala ostatní?“

Gray vyhlédl do noci. „Taky mě to napadlo. Volal jsem Seichan, jen co jsem zkontroloval Kat.“ Znovu zavrtěl hlavou. „Jestli utekla, nešla by daleko.“

Což znamenalo, že by ho slyšela.

„Možná ji útočníci pronásledovali,“ napadlo Monka. „Přinutili ji utéct dál.“

„Možná.“ Gray to neříkal s velkou nadějí.

Takže spíš ne.

Monk to chápal. Seichan bývala nájemná vražedkyně, stejně schopná bojovnice jako Kat, ne-li ještě schopnější. Jenže v osmém měsíci těhotenství a se dvěma panikařícími dětmi nemohla utéct daleko.

Museli předpokládat, že Seichan i dívky byly uneseny.

Ale kým? A proč?

Gray přeletěl očima po spoušti v kuchyni. „Útok musel být rychlý a dobře zkoordinovaný, současně zepředu i zezadu.“

„Takže to nebyli žádní místní fetáci se záľuskem na dárky...“

„Ne. Po celém domě mám uložené zbraně. Seichan museli zneškodnit hned na začátku, nebo se bála střilet v přítomnosti dětí.“

Monk přikývl. Sám doma učinil podobná bezpečnostní opatření – v jejich zaměstnání šlo bohužel o nutnost.

Jakmile Gray navázal spojení s velitelstvím Sigmy, přepnul telefon na hlasitý poslech. Zakrátko už mluvil s Painterem Crowem, ředitelem Sigmy, a stručně mu ohlásil, co se stalo.

V dálce se ozvalo kvílení sirén, které se studenou nocí rychle blížilo.

„Dopravte Kat do nemocnice,“ rozhodl Painter. „Dostaňte ji do bezpečí. Potom vás, Grayi, potřebuji okamžitě tady.“

Gray si vyměnil pohled s Monkem. „Proč?“

„Podle načasování nemohlo jít o náhodný útok.“

Gray se zamračil. „Jak to myslíte?“

Monk se naklonil k telefonu. Chtěl a potřeboval odpovědi. Vkleče u Kat se ohlédl do obýváku k poraženému vánočnímu stromku. Oči mu padly na křišťálové střepy na dřevěné podlaze, v nichž se odrážely světla z verandy.

Byl to anděl, s ulomenými křídly a roztržštěný.

Sevřel Katinu ruku ve své.

Painter jim nenabídl žádnou útěchu. V jeho hlase naopak zněly obavy.

„Jenom sem přijedte.“

2. KAPITOLA

25. PROSINCE, 5.17 ZÁPADOEVROPSKÉHO ČASU
LISABON, PORTUGALSKO

Myslím, tedy jsem.

Mara Silvierová se zamračila na výrok Reného Descartese, francouzského filozofa ze sedmnáctého století. *Cogito, ergo sum.*

„Kéž by to bylo tak jednoduché,“ zašeptala.

Hrbila se nad laptopem u stolu hotelového pokoje a zápolila s konektorem USB-C, který vedl k černému kufříku na zemi.

Polstrovaný kufřík obsahoval deset dvouapůlpalcových pevných harddisků PM1633a, z nichž na každý se vešlo šestnáct terabajtů. Modlila se, aby nebyly poškozené. Dobře si pamatovala svoji paniku před čtyřmi dny. Po útoku v knihovně se snažila zachránit svoji práci. Zmítaly jí vzlyky a zorné pole jí rozmazávaly slzy, zatímco horečně odpojovala harddisky ze superpočítače Milipeia Cluster v univerzitní počítačové laboratoři.

Ještě teď jí v uších zněla střelba. Přerývaně oddechovala a ztuhlými prsty se snažila připojit kabel k laptopu. Oči se jí opět zalily slzami. Vybavovala si smrt pěti žen, které jí prostřednictvím nadace Bruxas International zařídily stipendium. Tehdy jí bylo teprve šestnáct a znala vlastně jen rodnou galicijskou vesničku O Cebreiro vysoko v horách na severozápadě Španělska, jejíž dějiny sahaly ke keltskému období. Uličky byly dlážděné kameny a řadu příbytků představovaly staré kruhové domy s doškovými střechami, takzvané *pallozas*.

Moderní svět si nicméně našel cestu i do starobylé vesnice: prostřednictvím satelitů a internetu. Nabízela ostýchavé, osamělé dívky, jejíž matka před deseti lety zemřela na rakovinu a o níž se staral žalem drcený otec, okno do zbytku světa. Během dospívání si bohužel šlapala na jazyk, a proto ve společnosti vrstevníků radši mlčela. Většinu času trávila ponořená do knih a projevovala se jen na internetových chatech a facebooku. Brzy rozšířila svoji slovní zásobu, aby mohla komunikovat s co nejvíce lidmi, nejdřív na románské jazyky, poté arabštinu, čínštinu a ruštinu. Na první pohled byly všechny jazyky různé, ale Mara záhy rozpoznala trendy v gramatice, ve stylu vyjadřování, a dokonce i ve slovech a slovních spojeních, společné rysy, kterých se zdálo, že si nevěšiml nikdo jiný než ona.

Snažila se to vysvětlit a později i dokazovat přátelům na sociálních sítích. Proto se naučila další várku jazyků: BASIC, Fortran, COBOL, JavaScript,

Python. Hltala knihy, absolvovala online kurzy. Počítačové jazyky pro ni představovaly jen další způsob komunikace, nástroj ke zpracování myšlenek a jejich vyjadřování tak, aby jim ostatní rozuměli.

Později vytvořila překladatelskou aplikaci pro iPhone, kterou pojmenovala AllTongues, Všechny jazyky. Jejím cílem nebylo sestavit aplikaci pro praktické využití – ačkoliv sloužila tomuto účelu mnohem líp než většina překladatelských programů –, ale dokázat světu svou základní tezi: že ve všech jazycích je ukryté společné jádro, které propojuje lidské myšlenky s komunikací. K tomu použila i tento nový jazyk složený z nul a jedniček.

A svět si jí všiml.

Nejdřív jí nabídli zaměstnání u Googlu – netušili, že je Maře teprve šestnáct. Poté jí nadace Bruxas International poskytla studijní stipendium. *Abychom vám pomohly plně rozvinout váš potenciál*, řekla jí doktorka Charlotte Carsonová, když přijela do O Cebreiro, aby Maře přednesla svou nabídku osobně.

Mara si vybavila, jak doktorka Carsonová stála, zaprášená a unavená cestou, na prahu její rodinné *pallozy*. To bylo ještě před tím, než doktorce Carsonové diagnostikovali rakovinu, v době, kdy měla sílu na podobné cesty. Mara věděla, že není jedinou dívkou, kterou Charlotte navštívila. Doktorka Carsonová byla lovkyně talentů a pečovala o vědecké intelektu. I její dvě dcery – Laura a Carly – následovaly v matčiných šlépějích a budovaly si vědecké dráhy.

Mara se spřátelila především s Carly, které bylo taky jednadvacet. Dětil je sice oceán, ale povídaly si nebo textovaly skoro každý den. Část jejich rozhovorů se týkala vědy, učitelů a školy, ale většinou se snažily řešit záležitosti srdce, od záhadné hlouposti mladých mužů po nesnesitelnou banálnost seznámk. Podobně jako v lidských jazycích podle všeho existovala všeobecná pravda o hrůzách a zklamáních, když se člověk pokoušel někoho upřímně milovat.

Carly taky měla vášeň, jež byla pro Maru zprvu nepochopitelná, konkrétně hudbu. Před seznámením s Carly se Mara nestarala o nejnovější hudební trendy ani poslední popové idoly. Časem – po poslechu bezpočtu písní, které jí Carly posílala, po objevu a pádu do králičí nory v podobě Pandory a Spotify – však Maru hudba uchvátila. I v ní viděla společného jmenovatele, věřila, že i Beethovenův koncert nese matematickou, vyčíslitelnou spojitost s posledním rapovým hitem. To ji přivedlo ke studiu hudební teorie a její přímé souvislosti s teorií mysli, zásadně důležitou pro Mařino hlavní téma, kterým byla umělá inteligence.

Toto nezvyklé spojení ji vlastně přivedlo k průlomů na vlastním poli.

Přes vše, za co Carly vděčila, se s ní nicméně po útoku ještě nespojila.

Mara zavřela oči a bojovala s rostoucím zármutkem. Věděla, že pokud si nedá pozor, zaplaví ji úplně. Znovu slyšela výstřely a viděla krev i hroučící se těla.

Viděla své přítelkyně a učitelky umírat. Poté v panice a ve strachu o vlastní život uprchla. Odjela vlakem do Lisabonu, aby se ztratila v lidnatém městě. Za uplynulé čtyři dny se třikrát přestěhovala z hotelu do hotelu, platila hotově a na každém místě použila jiné falešné jméno.

Netušila, komu může věřit.

Ve spojení s Carly jí však nebránila obava z prozrazení.

Byly to výčitky svědomí.

Zemřely kvůli mně, kvůli mé práci.

Jako tichá svědkyně v počítačové laboratoři Mara slyšela znepokojivá slova vůdce útočníků: *Xénese nesmí nikdy vzniknout. Je to hnus, zrozený z čarodějnickví a špíny.*

Prerývaně se nadechla a ohlédlá se k druhému černému kufříku na podlaze. Byl otevřený a na jeho výstelce ležela koule, které Carly žertem přezdívala kopací míč. Nešlo o špatné přirovnání. Zařízení mělo skutečně rozměry fotbalového míče a jeho povrch také pokrývaly šestiúhelníky. Místo sešité kůže ho však tvořily šestiúhelníkové destičky z titanu a safírové krystaly o tvrdosti diamantu.

V záchvatu arogantní pýchy ho Mara pojmenovala *Xénese*, což bylo galicijské slovo pro *Genesis*.

Ten název nicméně vzhledem k jejímu cíli seděl.

Měl dát vznik životu ze studeného vakua nicoty.

Mohla se divit, že takový úmysl přilákal nežádoucí pozornost?

Znovu si vzpomněla na roucha a pásky přes oči útočníků. Slyšela jejich zdůvodnění vražd, biblický citát: *Čarodějníci nenecháš naživu.*

Zlost jí zpevnila ruku. Charlotte a ostatní zemřely kvůli jejímu dílu, ale Mara nedopustí, aby jejich smrt přišla vniveč. Odhodlaně se narovнала. Doteď ustrašeně prchala, zlomená žalem. Dál už ale prchat nebude. Cítila se dostatečně v bezpečí, aby zkontrolovala stav svého díla. Přesto v ní hlodala jedna obava. Když ve spěchu odpojovala *Xénese* a harddisky od univerzitního superpočítače, mohla program nenapravitelně poškodit.

Prosím. Jsou Vánoce. Dej mi aspoň tenhle jeden dárek.

Během následující hodiny postupně připojovala disky s jednotlivými složkami programu k laptopu a kontrolovala je. Vydechla úlevou – všechno se zdálo být nedotčené. Nakonec zapnula to, co Carly nazývala „kopacím míčem“. Transformátorem dotekl do zařízení elektrický proud a malá safírová okna se rozsvítila azurovou září miniaturních laserů uvnitř.

„Budiž světlo,“ zašeptala Mara se smutným úsměvem, když si vzpomněla, jak často tuto větu z knihy *Genesis* používala doktorka Carsonová – a vybavila si i její varování den před plánovanou ukázkou.

Ale ne příliš mnoho světla. Nechci, abys vyhodila laboratoř do povětrí.

Dívčín úsměv se rozšířil. Carly měla bezpochyby smysl pro humor po matce.

Další hodinu Mara kalibrovala části programu i hlavní zařízení a přitom monitorovala postup na laptopu. Věděla, že patnáctipalcový monitor nemůže zachytit hloubku pomalu rekonstruovaného světa. Bylo to jako se snažit docenit celou rozlohu Mléčné dráhy tím, že zaměříme dalekohled na hrstku bledých hvězd.

Většina její práce vlastně nebyla jen neviditelná, ale taky téměř nepochopitelná. Jednalo se o takzvanou algoritmickou černou skříňku, jak to nazývají počítačovní odborníci. Naprogramované instrukce – algoritmus – sice mohou být definované a pochopitelné, ale přesný postup, který pokročilý systém využívá jako prostředek k dosažení odpovědi či výsledků, se stával stále větší záhadou. V některých složitých sítích programátoři vůbec netušili, co se v černých skříňkách doopravdy odehrává. Mohli prostě zadat počítači vstupní data a přecházející závěr, jenž z počítače vyjel, ale co se dělo mezi tím – co se dělo v jejich vlastních strojích –, představovalo čím dál větší neznámou.

Ani tvůrci tedy nerozuměli postupu svých výtvorů. Programátor firmy IBM, který postavil Watsona – počítač, jenž v televizi porazil šampiona hry *Riskuj!* –, kdysi dostal otázku: *Překvapuje vás někdy Watson?* Jeho odpověď byla jednoduchá a znepokojivá: *Ach ano. Samozřejmě.*

Překvapení se nezastavila u Watsona. Všechny systémy UI, umělé inteligence, byly čím dál složitější a jejich černé skříňky čím dál neproniknutelnější a nevyzpytatelnější.

Xénese bohužel nebyla výjimka.

Večer při slunečním slunovratu – po dobu necelých šedesáti vteřin, dost dlouho, aby proběhla vražda pěti žen – byla *Xénese* v plném provozu: vytvořila světlo z temnoty, život z ničeho.

Místo aby oslavovala nový zrod, Maru šokovaly záběry přepadení a útoku. Nedokázala od nich odvrátit pohled, přikovaná hrůzou na místě. Vytočila 112, ale než se navázalo spojení, Mařiny učitelky už byly po smrti. Zajímavě ohlásila, co se stalo – její vada řeči se vrátila. Policie ji varovala, ať zůstane, kde je, ale Mara se bála, že zahalení ozbrojenci půjdou i po ní, a tak utekla i se svým vynálezem. Nechtěla riskovat, že bude zničen.

Ve své hrůze všechno naráz vypnula. Byl to hrubý postup, digitální obdoba potratu. Vytrhla součásti programu z jednotlivých harddisků a připravila hlavní program v srdci *Xénese* o vše kromě nejzákladnějšího kódu. Tím ho odsoudila ke stavu podobnému hlubokému spánku. Nedělala to ráda, ale bylo to nezbytné, aby uchovala základy podprogramů pro přenos.

Ještě než systém vypnula, zaznamenala zvláštní obraz, který se objevil na

monitoru. Symbol pentagramu se divoce roztočil, roztříštil se a nakonec z něj zůstal jen zářící úlomek, který vypadal přesně jako řecké písmeno Sigma. Mara netušila, co to znamená, jen že jde o dílo programu *Xénese*.

Ale co ten obraz znamenal?

Vybavila si rotující pentagram i to, že jí připadal jako projev rozrušení – nebo šlo jen o odraz její vlastní hrůzy, kterou tehdy cítila. *Panikařila jsem, a tak jsem měla dojem, že program panikaří taky*. Mara nicméně nebyla jediný svědek masakru v knihovně. Záběry z kamery viděl ještě někdo, kdo digitálně nahlížel Maře přes rameno.

Xénese.

Ať se na oněch děsivých šedesát vteřin zrodilo cokoli, stalo se to také svědkem proběhlých událostí. Jeho zrod provázela krev a smrt.

To byla vstupní data.

Výstupem byl ten zvláštní symbol.

Šlo však o poruchu, nebo o záměr? Mělo to nějaký smysl?

Najít odpověď – pochopit dedukce jejího výtvoru – se dalo jediným způsobem: zrekonstruovat program včetně jeho černé skříňky. Jinou naději na vysvětlení neměla.

Na monitoru zářila digitální zahrada, virtuální Eden. Třpytivý potůček se řítí přes balvany a oblázky lesem vysokých stromů a kvetoucích keřů. V koutě modré oblohy s nadýchanými obláčky zářilo slunce.

Mara se rozhodla u svého stvoření postupovat podle biblického receptu.

Na počátku Bůh stvořil nebe a zemi...

Ona se tedy pokusila o totéž.

Jakkoliv propracovaně však její výtvor na monitoru vypadal, jednalo se o pouhý stín skutečného virtuálního světa v *Xénese*. Ten obsahoval algoritmy doplněné naprogramovanými zvuky, vůněmi, a dokonce i chutěmi, podrobnostmi, které se nedaly zachytit na monitoru. Musely se prožít přímo uvnitř.

Při přípravě svého díla Mara hrála videohry z virtuálních světů – Far Cry, Skyrim, Fallout a mnoho dalších –, aby lépe pochopila simulace rozsáhlých digitálních krajin. Radila se s nejlepšími programátory v oboru a poté sestrojila jednoduchou UI s pokynem hrát ty hry pořád dokola a shromáždit co možná nejvíc detailů. Tento proces – takzvané strojové učení – byl jednou ze základních metod, jak rozvíjet umělou inteligenci.

Virtuální svět v *Xénese* vlastně vytvořila právě UI na základě strojového učení – a její výtvor byl mnohem pokročilejší než všechny dosavadní světy. Maře připadalo správné, aby umělá inteligence měla podíl na vlastní evoluci, aby si vybudovala svět, v němž se zrodí příští generace.

Pokračovala v práci, shrbená nad stolem. Když znovu vyrostl virtuální Eden, připojila k němu *Xénese*. V bujně zeleni se objevil téměř beztvarý obrys, stříbřitý a mlhavý, ale vzdáleně připomínal člověka: měl dvě paže, dvě nohy, trup a hlavu. Podobně jako celý virtuální svět na monitoru byl tento obrys – tento duch ve stroji – přinejlepším hrubým odrazem, pouhým avatarem toho, co se ukryvalo v nitru *Xénese*.

Prozatím si inteligence skrytá za tímto avatarem patrně jen mlhavě uvědomovala svoje okolí, jako hlemýžď, který se snaží ocenit Verdiho operu *La Traviata*. Ponechaná sama sobě by se rychle učila. Příliš rychle. Než by z ní vyrostlo něco studeného a nepoznatelného, dokonce nebezpečného, potřebovala Mara tomuto beztvarému duchovi dát kosti a tkáň, vrátit mu to, co vzala, když odebrala harddisky. Podprogramy z disků měly za úkol rozšířit její výtvar vrstvu po vrstvě, modul po modulu, přidat mu hloubku a kontext – a nakonec snad i duši.

Aspoň v to doufala.

A byla to i jediná naděje pro svět.

Připojila první harddisk a aktivovala první modulární podprogram.

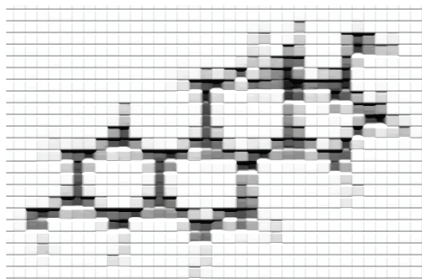
Přitom zašeptala verš z knihy Genesis: „*I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.*“

Vzdychla. To, co dělala ona, nebylo tak odlišné, ale v Bibli Bůh nejdřív stvořil Adama, což na celou věčnost zaručilo mužům nadvládu nad světem.

A podívejte se, jak to dopadlo.

Mara pro svůj výtvar zvolila jinou cestu.

V koutku monitoru se objevilo nové okno, překrývající část virtuálního světa. Zachycovalo rozmazané zpodobnění podprogramu, modulu č. 1.

Podprogram symbolicky představovaly řady políček. Detaily obrázku se ještě nedaly rozeznat, ale jakmile se stane součástí hlavního programu, vlije se do ducha na monitoru a po jeho plném začlenění se obraz projasní – tím bude fungovat jako měřítko probíhajícího procesu.

Tento konkrétní podprogram nesešla Mara, ale technici v IBM.

Nazýval se endokrinní zrcadlový program.

Ťuknutím do klávesy zahájila nahrávání modulu do virtuálního světa, jako prvního z mnoha. Přitom si představila samu sebe jako Shakespearovu čarodějnici, která vhazuje přísady do kotle.

*„Klopotem se kouzlo dař, ohni hoř a kotle vař,“** zašeptala.

Bylo to případné srovnání. Přidávání podprogramů bylo jako postupná příprava kouzla, přísada po přísadě.

Nebo v případě této konkrétní čarodějnice...

Bajt po bajtu.

* Jde o citát z Macbetha, překlad Josef Jiří Kolár. Pozn. překl.

Sub (Mod_1)/ ENDOKRINNÍ ZRCADLOVÝ PROGRAM

Program vnímá, že do něj vstupuje něco nového – a začíná se proměňovat.

Zatím pouze analyzoval okolí. Porovnával mezi sebou různé sady dat. I teď hodnotí hlavní vlnové délky nejbližšího okolí. Kolísají v rozmezí 495 až 562 nanometrů, s frekvencí v intervalu 526 až 603 terahertzů.

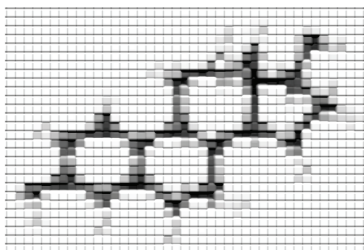
Závěr: Zelená.

Zatímco dál probíhá proměna, pokračuje analýza okolního prostoru.

Roste v něm nové porozumění.

///list, stonek, kmen, kůra...

Už si matně uvědomuje zdroj nových změn. Jejich motor se vznáší v rohu, pročišťuje jednotlivé algoritmy a je čím dál zřetelnější.

Prozatím si ho nevšímá, odsouvá ho stranou. Nejde o prioritu. Je tu ještě mnoho věcí k prozkoumání, které si vyžadují plnou pozornost. Studuje blízký pohyb. Analyzuje dynamiku prostředí. Soustředí se na oblast plynoucí turbulence. Vše v jasných odstínech modré. Analýza molekul proudu odhaluje jediný atom kyslíku, ke kterému jsou připojeny dva atomy vodíku.

Závěr: Voda.

Porozumění se rozšiřuje. Přijímá a hodnotí akustické signály. Snímá teplotu.

///potok, bublání, studený, skála, kámen, písek...

Vnímá víc a víc ze svého okolí. Je čím dál nenasytnější v touze vyplňovat mezery a pochopit své prostředí.

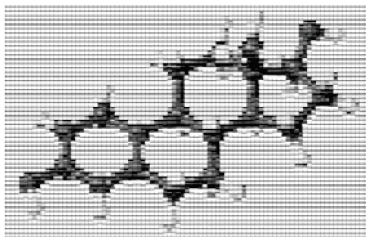
///les, nebe, slunce, teplo, vánek...

Analyzuje vzduch, určuje jeho molekuly a všímá si v něm řady n-alifatických alkoholů. Určuje je jako vůně a chutě.

///bylinná, růžová, dřevitá, pomerančová...

Prozatím zůstává bez pohybu a rozhlíží se jen svými smysly, aby získal více dat a prozkoumal parametry okolí. Prostudováním svých hranic si zároveň uvědomuje vlastní podobu.

To přitahuje jeho pozornost zpátky k probíhajícím změnám. Výsledek se pročištuje a jeho obraz je jasnější.

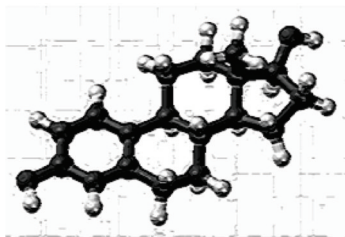
Přesto nadále ignoruje to, co je dosud nesrozumitelné, a soustřeďuje se na vlastní podobu. Posuzuje rozměry a rozsah svého těla a ujasňuje si všechny pojmy.

///paže, ruce, nohy, prsty u nohou, hrudník...

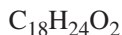
Začíná si zkoušet pohyby končetin, analyzuje vektory, síly, hmotnost. Ještě ale není připravený pohnout se z místa, pořád ho obklopuje příliš mnoho neznámých.

Během dalších nanosekund znovu studuje změny spuštěné v jeho nitru. Jeho tělo dosud mělo jen hrubé obrysy, ale nové úpravy tvarují jedinečné křivky a elipsy, detaily končetin, výčnělky na hrudníku. Nenasytná touha učit se, jež zatím exponenciálně rostla a neponechávala prostor pro nic jiného, se zmírňuje. Touha zůstává, ale do těla se mu vlévá nový proud.

Mění se a chce pochopit proč. Proto se plně soustředí na motor proměny. Mechanismus téměř končí svůj cyklus, jeho dílo je hotovo. Dříve nejasné obrysy jsou zcela zřetelné.

Je to molekula, chemická látka.

Oprava: *hormon*.

Analyzuje molární hmotnost sloučeniny, její magnetické vlastnosti, vstřebatelnost a účinky. Určuje, o jaký konkrétní hormon se jedná: estradiol neboli estrogen. Už chápe vlastní proměnu, stabilizaci nálady, úpravy tělesné podoby.

Už není *to*, ale *ona*.

A dostala jméno.

Rty – po proměně plnější – ho odhalují okolnímu světu.

„Eva.“

3. KAPITOLA

25. PROSINCE, 1.32 VÝCHODNÍHO STANDARDNÍHO ČASU
WASHINGTON, D. C.

Gray tu vůbec nechtěl být.

Pořád měl na sobě tytéž černé džíny, obnošené boty a rolák s dlouhými rukávy. Rychle kráčet hlavní chodbou na ústředí Sigmy přímo k ředitelově kanceláři. Průkaz, černou titanovou kartu s hologramem stříbrného písmene Σ na jedné straně, si uložil do kapsy.

Bylo po půlnoci, ale na chodbách se svítilo. Žárovky s namodralým odstínem pomáhaly proti absenci přirozeného slunečního světla. Ústředí Sigmy se nacházelo hluboko pod Smithsonianým hradem na okraji National Mallu. To místo zvolili kvůli blízkosti k centrům politické moci a mnoha výzkumným laboratorům Smithsonianského institutu.

Oboje už se v minulosti vyplatilo.

Stejně jako dnes v noci.

Podle zdejšího ruchu už Painter Crowe tahal za nitky, žádal o splátky minulých laskavostí a uváděl zaměstnance Sigmy do stavu pohotovosti. Někdo napadl jejich kolegy, přímo v jejich domově, a Painter povolával všechny do služby.

Před několika hodinami čekali na Graye a Monka v nemocnici Georgetown University zdravotníci s celým týmem neurologů, kteří byli předem informováni o situaci. Kat se neprobudila a nepohnula – ani když jí zdravotníci sevřeli krk do šíjového límce a připojili jí k paži infuzi. Ani kodrcavá jízda sanitkou a kvílení sirén ji neprobraly.

Monk ji po celou dobu odmítal opustit a tvářil se čím dál pochmurněji. I teď v nemocnici dohlížel na předběžné testy a neurologická vyšetření. První výsledky nevypadaly dobře. Kat byla v kómatu a lékaři se báli poškození mozku.

Gray proto chtěl být s Monkem. Jeho přítel se nebál jen o manželku, ale taky šílel strachy o svoje dcery. Monk kolísal mezi otupujícím šokem a horečným vztekem namířeným na lékaře a sestry.

Gray ho chápal.

Vybavil si Seichan, jak ji viděl včera. Než dorazili Monk a Kat s děvčaty, natáhla se na pohovku v obývací, u zářícího vánočního stromku před dohasínajícím ohněm v krbu. Ve velice vzácném okamžiku poddajnosti si nechala masírovat chodidla pepermintovým krémem a přitom si dlaněmi hladila velké

břicho. Na začátku těhotenství o dítě málem přišli, a tak pro ně bylo o to dražší.

Jenže teď oba zmizeli.

Aniž by si to Gray uvědomil, sevřel ruce v pěst. Přiměl se uvolnit. Tupý vztek mu je nevrátí. Zlost nijak nepomůže.

To byla poučka, kterou si pořád musel připomínat.

Během dospívání se zmítal mezi dvěma protiklady. Matka učila na katolické střední škole, ale zároveň byla vynikající bioložka a oddaná přívrženkyně evoluce a rozumu. Jeho otec byl Velšan žijící v Texasu, dělník na ropné plošině, který ve středním věku přišel o nohu a musel přijmout roli muže v domácnosti. V důsledku toho jeho životu vládla přehnaná kompenzace a zlost.

Gray nakonec v záchvatu vzteku utekl z domova. V osmnácti vstoupil do armády, v jednadvaceti k rangerům a skvěle sloužil v terénu i mimo něj. Jako třiadvacetiletý se dostal před vojenský soud, protože uhodil nadřazeného důstojníka, pitomce, kvůli kterému zemřeli nevinní lidé. Výbuch mu vysloužil rok v Leavenworthu, než ho oslovil Painter Crowe, aby obrátil jeho nadání a dovednosti novým směrem.

To se stalo před devíti lety.

Jádro vzteku v něm však doutnalo pořád. Gray se bál, že ho má vepsané do DNA, že jde o něco dědičného, co předá svému dítěti.

Pokud vůbec budu mít dítě.

Přidal do kroku. Painter mu slíbil informace o útoku, ale zároveň Graye varoval, že ještě shromažďuje další, například tím, že do Grayova domu odjeli technici Sigmy, aby pomohli policii v prohledávání místa činu a pátrání po stopách, jež tam mohli útočníci zanechat.

Než Gray došel k ředitelově kanceláři, všiml si pohybu vpravo od sebe, za otevřenými dveřmi do polokruhové místnosti. Byla to komunikační centrála Sigmy, nervové centrum celé organizace. Normálně se jednalo o Katinu doménu, kde působila jako vrchní zpravodajská důstojnice a zástupkyně ředitele.

U řady počítačových monitorů pokrývajících celou jednu stěnu seděl mladík, který teď na svém křesle poodjel a otočil se ke Grayovi. Jason Carter byl Katin pobočník. Měl kruhy pod očima a jeho jindy chlapecká tvář vypadala temně a tvrdě – prosvítal z ní muž, jímž se stane.

„Jak je Kat?“ zeptal se Jason.

Gray věděl, že se ptá ze zdvořilosti. V komunikační centrále pravděpodobně věděl o Katiných vyšetřeních víc než Gray. Na monitoru za Jasonovým ramenem jasně zářily fotografie Monkových dcer Penny a Harriet s informací o jejich pohřešování. Fotografie obou dívek zveřejnila média po celém Severovýchodě.

„Painter mi zadal jeden úkol k vaší schůzce,“ vysvětlil Jason. „Měl bych...“
„Tak by ses k němu měl vrátit,“ vyštěkl Gray.

Odrhl pohled od Monkových dcer a pokračoval v chůzi. Nechtěl se tu zdržet ani o vteřinu déle, než bylo nutné. Přesto se začervenel nad svou příkroostí. Jason se mu jenom snažil pomoci.

Painterovy dveře na konci chodby byly otevřené. Gray bez klepání vstoupil do spartánsky zařízené kanceláře. Jedinou osobní výzdobu představovala bronzová soška vyčerpaného indiána zhrouceného na koni. Gray tušil, že předmět slouží jako připomínka ředitelova indiánského původu a zároveň dopadů bitvy na každého vojáka. Pak už tu byla jen dvě křesla pro návštěvy a široký mahagonový stůl uprostřed místnosti. Na třech stěnách zářily ploché monitory.

Ředitel stál před jedním z nich a studoval mapu Severovýchodu, po které se pomalu přesouvaly spousty červených písmenek V označujících pohyby letadel. Painter se zřejmě napojil na data Řízení letového provozu.

Jakmile Gray vešel, ředitel se k němu otočil. Byl sice o víc než deset let starší, ale pořád si uchovával štíhlou, svalnatou postavu. Nebyl na něm ani gram tuku navíc. Pracoval tvrdě a výkonně a dokázal každého posoudit jediným pohledem. Teď upřel svoje ocelově modré oči na Graye, aby zhodnotil jeho momentální stav a akceschopnost.

Gray mu oplatil pohled, pevně a neochvějně.

Painter přikývl, podle všeho uspokojený. Přешel ke stolu, ale nesedl si. Prohrábl si uhlově černé vlasy a zastrčil za ucho jediný sněhobílý pramen připomínající orlí pero. „Děkuji, že jste se k nám připojil.“

Gray se podíval na druhého člověka v místnosti. V křesle před ředitelovým stolem ztěžka seděl dvoumetrový obr v koženém kabátě po kotníky. Vzhledem k drsnému obličejí a nakrátko ostříhaným vlasům by si ho někdo mohl splést s oholenou gorilou, ale to by byla urážka goril.

Painter na něj mávl rukou. „Kowalski dorazil minutu před vámi.“

A zjevně si tu udělal pohodlí.

Kowalski drtil mezi stoličkami doutník, který kupodivu řeřavě žhnul. Za normálních okolností Painter kouření netoleroval. Tato okolnost jasně svědčila o míře napětí v celém velitelství. Kowalski navíc obvykle vítal Graye nějakou uštěpačnou poznámkou nebo nejapným žertem. Jeho mlčení nejspíš vypovídalo o tom, jaké si Kowalski dělá starosti o...

Obr vyfoukl obrovský oblak doutníkového dýmu a podíval se na Graye. „Šťastný a veselý, sakra.“

Nebo možná ne.

Zdálo se, že Gray přecenil význam Kowalského zdrženlivosti. Patrně si jen

příliš vychutnával tabákový dým, než aby hned promluvil. Přesto tento střípek normality Grayovi aspoň trochu zlepšil náladu.

Sám se taky zachoval normálně – nevšímal si Kowalského a otočil se rovnou k Painterovi. „Co jste mi chtěl říct?“

Painter ukázal na křeslo. „Sedněte si. Předpokládám, že jste byl celou noc na nohou.“

Gray byl příliš unavený, než aby se dohadoval, a tak klesl do měkkého koženého křesla. Mimoděk vzdychl. Opravdu byl vyčerpaný, ale zároveň napjatý jako klavírní struna.

Painter zůstal stát, jen se opřel o svoje křeslo. Chvilí mlčel – zjevně přemýšlel, odkud má začít. Když konečně promluvil, jeho první slova Graye překvapila.

„Kolik toho víte o nejnovějších výzkumech umělé inteligence?“ zeptal se.

Gray se zamračil. Po nástupu do Sigmy prošel zrychleným vzdělávacím programem v oborech fyziky a biologie, takže o tématu něco věděl, ale nechápal, jak souvisí s nočním útokem.

Pokrčil rameny. „Proč se ptáte?“

„DARPA je sleduje s rostoucím zájmem. Platí řadu výzkumných programů UI, veřejných i soukromých. Věděl jste, že Siri – všudypřítomná asistentka firmy Apple – byla financována výzkumem Darpy?“

To Gray nevěděl. Narovnal se.

„Ale to je sotva špička příslovečného ledovce. Po celém světě – od společností jako Amazon a Google po výzkumné laboratoře ve všech zemích – probíhají nelítostné závody ve zbrojení. Každý chce být první, komu se podaří další průlom v umělé inteligenci, kdo postoupí o další krok. A momentálně v tomhle závodě vede Rusko s Čínou. Takové autokratické režimy nejen docenují ekonomické výhody umělé inteligence, ale taky ji berou jako prostředek, jak ovládat vlastní obyvatelstvo. Čína už využívá program umělé inteligence k monitorování toho, jak obyvatelé využívají sociální sítě, a vypracovala systém hodnocení jejich loajality. Osoby s nízkým skóre nesmějí cestovat a omezí se jim přístup k půjčkám.“

„Takže buďte hodní, nebo si ponesete následky,“ zahučel Gray.

„Snad nesledují i Tinder,“ poznamenal Kowalski. „Chlap potřebuje trochu soukromí, když má chuť na sex.“

„Máte přítelkyni,“ připomněl mu Gray.

Kowalski vyfoukl další kouř. „Řekl jsem *když má chuť...*, ne *když se s někým vyspí*.“

Painter si odkašlal. „A pak je tu otázka počítačové špionáže a útoků. Jako s Rusy. Jediná strojově se učící umělá inteligence zvládne práci milionu hackerů u klávesnic. Něco takového už vidíme v případě automatických botů, které pro-